

โรงพยาบาลฟากท่า[®]
ระเบียบปฏิบัติ

เรื่อง
การคัดกรองผู้ป่วย โดยใช้ MOPD ED.triage

ทีม/งานอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช

เอกสารเลขที่... SOP-ER-002-01

ชื่อ - สกุล		ลายเซ็น	วัน/เดือน/ปี
ผู้จัดทำ	นางปริชาติ รัตนานันท์	พญ. พ.	1๗๖๓
ผู้ทบทวน	นพ.รัชพงษ์ สมบติพานิช	พญ. ก.	4 ๘๖๓
ผู้อนุมัติ	พญ.พรสวรรค์ มีชิน	พญ. ก.	18 ๘.๙ ๖๓

บันทึกการประกาศใช้ / ทบทวนปรับปรุงเอกสาร

การปรับปรุงครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการประกาศใช้ / ปรับปรุงเอกสาร

	โรงพยาบาลฟักษา Faktha Hospital	ฉบับที่ : A (1)		
		หน้า 1/6	จำนวน 6	หน้า
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : 90P-ER-002-01		วันที่เริ่มใช้ : 1 ต.ค. ๖๑		
เรื่อง : การคัดกรองผู้ป่วยโดยใช้ MOPD ED. triage		วันที่แก้ไข : 14 ต.ค. ๖๙		
ทีม/งาน: อุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช		ทีม/งานที่เกี่ยวข้อง :		
ผู้จัดทำ : นางปริชาติ รัตนานันท์		ผู้อนุมัติ : พญ.พรสวรรค์ มีчин		

1. นโยบาย

1.1 ผู้ป่วยได้รับการคัดกรองและประเมินอาการอย่างถูกต้อง ผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินเร่งด่วนรับการตรวจรักษาที่รวดเร็ว ปลอดภัย

1.2 พยาบาลผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจและสามารถนำหลักการคัดแยกผู้ป่วยโดยใช้หลัก MOPH triage ความเข้าใจในการคัดแยกประเภทผู้ป่วยได้ถูกต้อง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้รับบริการทุกรายได้รับการ triage เพื่อได้รับการบริการที่รวดเร็วและปลอดภัย

2. เพื่อให้ผู้ป่วยที่มารับบริการด้านหน้าที่มีภาวะวิกฤตทุกรายได้รับการคัดกรองประเมินอาการและความจำเป็นเร่งด่วนอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์อย่างรวดเร็วปลอดภัยทันเวลาที่แผนกฉุกเฉินและคัดกรองผู้ป่วยรายอื่นให้ได้รับบริการตรวจรักษาด้วยความถูกต้องรวดเร็ว

3. เพื่อให้ผู้ป่วย/ผู้รับบริการได้รับการบริการที่รวดเร็วไม่ต้องเดินกลับไปกลับมาระหว่าง OPD/ER

4. เพื่อให้ผู้ป่วยเด็ก/สตรีที่ถูกทางรุณกรรมได้รับการบริการที่จุดบริการเดียว

5. เพื่อให้ผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจได้รับการคัดกรองให้รอตรวจที่ห้องตรวจโรคระบบทางเดินหายใจโดยไม่ปะปนกับผู้ป่วยอื่น

3. ขอบเขต

ใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองผู้ป่วย ณ. จุดคัดกรองและห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

4. ผู้รับผิดชอบ

4.1 แพทย์ มีหน้าที่ตรวจรักษาตามมาตรฐานวิชาชีพ และ ระยะเวลาอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ตามหลัก MOPD ED triage

1. ประเภทที่ 1 ผู้ป่วยวิกฤต (Resuscitation) ใช้สัญลักษณ์สีแดง ได้รับการตรวจรักษาภายในทันที 0-4 นาที

2. ประเภทที่ 2 ผู้ป่วยเจ็บป่วยรุนแรง (Emergency) ใช้สัญลักษณ์สีฟ้า รอตรวจรักษาภายใน 10 นาที

3. ประเภทที่ 3 ผู้ป่วยเจ็บป่วยปานกลาง (Urgency) ใช้สัญลักษณ์สีเหลือง รอตรวจรักษาภายใน 30 นาที

เรื่อง : การคัดกรองผู้ป่วย โดยใช้ MOPD ED.triage

4. ประเภทที่ 4 ผู้ป่วยเจ็บป่วยเล็กน้อย (Semi -urgency) ใช้สัญลักษณ์สีเขียว รอ ตรวจรักษาภายใน 60นาที

5. ประเภทที่ 5 ผู้ป่วยทั่วไป (Non-urgency) ใช้สัญลักษณ์สีขาว รอตรวจรักษา ภายใน 2ชั่วโมง

4.2 พยาบาลวิชาชีพประจำจุดคัดกรอง มีหน้าที่ ที่ปฏิบัติหน้าที่คัดแยกตามระดับความรุนแรงของโรคโดยใช้ MOPH ED triage และทำหน้าที่คัดกรองไปยังแผนกต่าง ๆ ในโรงพยาบาล

4.3 พยาบาลวิชาชีพประจำห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีหน้าที่ คัดแยกผู้ป่วยและจัดลำดับการให้บริการผู้ป่วยตามลำดับความรุนแรงของโรค โดยใช้เกณฑ์การคัดแยก MOPD ED triage และ RE-triage ซึ่ง

4.4 พยาบาลวิชาชีพประจำตึกผู้ป่วยนอก มีหน้าที่ RE-triage ในผู้ป่วยที่มีอาการเปลี่ยนแปลงขณะรอตรวจที่ OPD คัดแยกผู้ป่วยและจัดลำดับการให้บริการผู้ป่วยตามลำดับความรุนแรงของโรค โดยใช้เกณฑ์การคัดแยก MOPD ED triage ส่งต่อผู้ป่วยมาจัง ER

5. คำนิยามศัพท์

การคัดกรอง หมายถึงกิจกรรมที่พยาบาลปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่มารับบริการ. จุดคัดกรอง งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยการรวมข้อมูล จากการซักประวัติและตรวจร่างกาย อย่างรวดเร็วและด้วยสินใจระบุ ประเภทผู้ป่วย ตามลำดับความรุนแรงของการเจ็บป่วย โดยใช้ดัชนีความรุนแรงฉุกเฉิน เป็นแนวทางในการคัดกรองผู้ป่วย และนำสิ่งผู้ป่วยรับการรักษาพยาบาลในพื้นที่รักษาพยาบาลตามที่กำหนด สำหรับผู้ป่วยแต่ละประเภท

การแบ่งประเภทผู้ป่วย 5 ประเภท หมายถึงการจัดลำดับประเภทผู้ป่วยแบ่งออกเป็น

1. ประเภทที่ 1 ผู้ป่วยวิกฤต (Resuscitation) ใช้สัญลักษณ์สีแดง ได้รับการตรวจ รักษาภายในทันที 0-4 นาที เช่น ผู้ป่วยไม่สืกตัว ผู้ป่วยไม่หายใจ ผู้ป่วยใส่เทือข่ายหายใจผู้ป่วยที่เหนื่อย หายใจไม่ไหวหรือตัวเขียว

2. ประเภทที่ 2 ผู้ป่วยเจ็บป่วยรุนแรง (Emergency) ใช้สัญลักษณ์สีชมพู รอตรวจ รักษาภายใน 10 นาที เช่น ผู้ป่วยที่สัญญาณชีพอยู่ในภาวะอันตรายซึ่งสับสนผู้ป่วยเจ็บหน้าอกผู้ป่วยปวดมากจนทนไม่ไหว

3. ประเภทที่ 3 ผู้ป่วยเจ็บป่วยปานกลาง (Urgency) ใช้สัญลักษณ์สีเหลือง รอตรวจ รักษาภายใน 30 นาที เช่น ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการรักษาหรือส่งตรวจ ที่เพิ่มเติมหลายชนิดได้แก่ ตรวจเลือด เอกซเรย์ ฉีดยา

4. ประเภทที่ 4 ผู้ป่วยเจ็บป่วยเล็กน้อย (Semi -urgency) ใช้สัญลักษณ์สีเขียว รอ ตรวจรักษาภายใน 60 นาที เช่น ผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับการรักษา หรือสิ่งตรวจเพียงอย่างเดียว ได้แก่ ตรวจเลือด หรือ เอกซเรย์หรือ ฉีดยา

5. ประเภทที่ 5 ผู้ป่วยทั่วไป (Non-urgency) ใช้สัญลักษณ์สีขาว รอตรวจรักษา ภายใน 2ชั่วโมง เช่น ผู้ป่วยสามารถรอตรวจที่คลินิกทั่วไป หรือสามารถนัดมาวันอื่นได้ ได้แก่ ทำแผลเก่า , ขอรับยาเดิม , ฉีดยาตามนัด

6. แนวทางปฏิบัติ

1. พยาบาลคัดกรองเข้าไปประเมินผู้ป่วยทันทีที่มานั่ง โดยใช้หลัก MOPH ED Triage

Primary survey เป็นการประเมินโดยรวมรูบข้อมูลจากการประเมินทางกายภาพ (ไม่จำเป็นต้องตรวจโดยละเอียด) อาการสำคัญ อาการแสดงที่คุกคามต่อชีวิตผู้ป่วย เช่น หยุดหายใจ หัวใจหยุดเต้น หอบเหนื่อย ตัวเย็น ชีม กระสับกระส่าย ชัก หมดสติ เจ็บแน่น หนำอก แขนขาอ่อนแรง ควรใช้เวลาประมาณ 30 -60 วินาที หากพบอาการ/อาการแสดงดังกล่าวให้รีบย้ายผู้ป่วยเข้าห้องฉุกเฉินบริเวณพื้นที่ช่วยชีวิต ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นและรายงานแพทย์ทันที

Secondary survey เป็นการประเมินผู้ป่วยอย่างละเอียดโดยรวมข้อมูล จากการประเมินทางกายภาพ สัญญาณชีพ O, Saturation ซักประวัติที่ได้จากผู้ป่วย ใบสั่งตัว ผลส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลเอกซเรย์ ผลการตรวจอัลตราซาวนด์ฯลฯ

ขั้นตอนการคัดกรอง

1. ซักถามประวัติอาการเจ็บป่วยสำคัญที่นำมาโรงพยาบาลของผู้ป่วย 1 - 2 อาการและ ระยะเวลาที่เกิดอาการ ดังกล่าวสังเกตอาการแสดงตามความสำคัญตามหลัก Airway Breathing Circulating Disability ได้แก่ผู้ป่วย ตอบสนองการเรียกหรือถามได้หรือไม่ สัมผัสสว่างเมื่อมายใจหรือไม่ ทรงอกรมีการ เคลื่อนไหวหรือไม่ สิ่งเป็นอย่างไร กรณีประเมินสภาพผู้ป่วยพบความเสี่ยงทางด้านอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หยุดหายใจ หัวใจ หยุดเต้น หอบเหนื่อย ตัวเย็นเขียว ชัก หมดสติ ผู้ป่วยใส่ท่อช่วยหายใจ หรือ Tracheostomy tube หลุด ให้ถือเป็นสีแดงตรวจวัดสัญญาณชีพ ของผู้ป่วย วัด O₂. Saturation ประเมิน ระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วยตัดสินใจคัดแยกผู้ป่วยเพื่อส่งผู้ป่วยเข้าห้องรีเวณรักษาโดยพิจารณาโดยใช้ดัชนีความรุนแรง ฉุกเฉิน และจำแนกผู้ป่วยกลุ่มที่ทางโรงพยาบาลจัดให้เป็นกลุ่ม Fast Track หรือถ้าพบความเสี่ยงทางด้านการประเมินดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชีม สับสน กระสับกระส่าย เจ็บแน่นหน้าอก ประวัติผู้ป่วยซักเกร็งแต่หยุดชักแล้ว Pain Score ≥ 7 ให้ถือเป็น สีฟ้า รีบให้นำส่งผู้ป่วยไปยังห้องอุบัติเหตุ พยาบาลคัดกรองรีบให้การปฐมพยาบาลพร้อม นำส่งผู้ป่วยไปยัง ห้องฉุกเฉินและส่งต่อข้อมูลประวัติ อาการเจ็บป่วย สำคัญที่นำมา โรงพยาบาลของผู้ป่วย ให้แก่พยาบาลประจำห้องฉุกเฉิน เพื่อได้ทำการรายงานแพทย์ และให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยทันที

2. พยาบาลคัดกรองติดตามประสานงานเจ้าหน้าที่เวชระเบียนกับภารติ หรือผู้นำส่ง โรงพยาบาลเพื่อให้มีการลงทะเบียนประวัติผู้ป่วยและตรวจสอบเรื่องสิทธิบัตรต่าง ๆ ของผู้ป่วยบันทึกรายละเอียดในการจำแนกประเภทผู้ป่วย ตามระดับความรุนแรงเร่งด่วนในแบบ บันทึกการคัดกรองและติดใน ที่จำแนกประเภทสีแดง ชมพู เหลือง เขียว เพื่อติดกับทะเบียนประวัติผู้ป่วยไปยังห้องฉุกเฉิน

3. ประเมินผู้ป่วย ที่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอก ในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง ตามแบบประเมินที่กำหนด เพื่อค้นหาผู้ป่วย และให้การช่วยเหลือได้ทันท่วงที

4. ผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบทางเดินหายใจ ได้รับการคัดแยกไปรับตรวจที่ห้องตรวจ URI

5. ผู้ป่วยเด็กและสตรีได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติที่หน่วยงานกำหนด

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	หน้า : 4/6
เรื่อง : การคัดกรองผู้ป่วย โดยใช้ MOPD ED.triage	

7. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

- 7.1 ร้อยละของการคัดแยก under triage ผิดพลาด ≤ 5 %
- 7.2 ร้อยละของการคัดแยก under triage ผิดพลาด ≤ 5 %
- 7.3 อุบัติการณ์การคัดกรองที่ห้องฉุกเฉินคลาดเคลื่อน (Under triage /Over triage) ระดับ E ขึ้นไป 0 ครั้ง
- 7.4 ผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉินประเภท 1 ได้รับการแก้ไขภาวะคุกคามชีวิตภายใน 4 นาที 100 %
- 7.5 อัตราการจำแนกผู้ป่วยผิดแผนก < 2%

8.เอกสารอ้างอิง

จันทร์ จินดา .2550. ผลของการใช้รูปแบบการคัดกรองผู้ป่วยตามระดับความเร่งด่วนต่อความ พึงพอใจของ ผู้ใช้บริการและความพึงพอใจในงานของพยาบาล หน่วยงานอุบัติเหตุ และ ฉุกเฉินวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพฯ นครและวิชาชีพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ดวงแก้ว ชื่นวัฒนา. 546. การสร้างมาตรฐานการพยาบาลคัดกรองผู้ป่วย งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชกุฎินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ. รายงานการศึกษา อิสระปริญญาพยาบาลศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นพ.รัฐพงษ์ บุรีวงศ์(2561) .MOPD.ED triage. นนทบุรี

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :

หน้า : 5/6

เรื่อง : การคัดกรองผู้ป่วย โดยใช้ MOPD ED.triage

9. ภาคผนวก การคัดกรองผู้ป่วยเพื่อส่งต่อแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลฟากท่า

ข้อบ่งชี้ของผู้ป่วยที่ต้องส่งเข้าห้องฉุกเฉิน ณ จุดคัดกรอง หรือ แผนกผู้ป่วยนอก		พบ
1. โรคหลอดเลือดสมอง	: แขนขาอ่อนแรง ปากเบี้ยว พูดไม่ชัด	
2. โรคหัวใจและหลอดเลือด	: เจ็บหน้าอก ร้าวไปหลัง และไปเหงือกกระบิด มีตัวเย็น เห็นเหมือนออก	
3. วัดความดันโลหิตสูงวิกฤติ	: SBP \geq 180 mmHg หรือ DBP \geq 110 mmHg	
4. วัดความดันโลหิตต่ำ	: SBP < 90 mmHg หรือ DBP < 60 mmHg	
5. DM มีภาวะ Hypoglycemia	: ระดับน้ำตาล \leq 70 mg% (ผู้ป่วยทั่วไป), ระดับน้ำตาล \leq 60 mg% (หญิงตั้งครรภ์) อ่อนเพลีย วิงเวียน หน้ามืด ตาลาย ใจหวิว ใจสั่น มือสั่น เหงื่ออออก รู้สึกพิษ	
6. DM มีภาวะ Hyperglycemia	: BS 250-399 mg% ร่วมมืออาการ คลื่นไส้ อาเจียน กระหายน้ำ ปัสสาวะบ่อย ปวดท้อง มีไข้ ทอนเนื้อยุ่ม หมัดสติ อ่อนเพลีย เป็นต้น	
7. DM มีภาวะ Hyperglycemia	: BS \geq 400 mg%	
8. ผู้ป่วยอายุ > 15 ปีขึ้นไป	: ชีพจร < 50 ครั้ง/นาที หรือ ชีพจร > 130 ครั้ง/นาที	
9. ผู้ป่วยอายุ > 15 ปีขึ้นไป	: BT > 40.0 °C	
10. มีอาการหอบเหนื่อย หายใจเร็ว	: พังปอด มี wheezing หรือ rhonchi หรือ crepitation หรือ SpO ₂ < 90% (Room Air)	
11. มีอาการตั้งตัวเป็น:	วูบ เป็นลม หน้ามืด หมัดสติ ใจสั่น ใจไม่เต็ม	
12. ระบบทางเดินอาหาร	: มีถ่ายเหลวหรืออาเจียนมากกว่า 10 ครั้ง	
13. อุบัติเหตุเกิดภายใน 24 ชั่วโมง ทุกประเภท		
14. มีอาการปวดรุนแรง (Pain Score > 7 คะแนน)		
15. ผู้ป่วยเด็ก (อายุ < 15 ปี) มีอาการไข้/ หายใจลำบาก/ หอบเหนื่อย/ ใจสั่น, ใจไม่เต็ม ร่วมกับมี V/S ดังต่อไปนี้ (ข้อใดข้อหนึ่ง)		

อายุ	PR	RR	BT
< 3 เดือน	> 180 ครั้ง/นาที	> 50 ครั้ง/นาที	> 38.0 °C
3 เดือน - 3 ปี	> 160 ครั้ง/นาที	> 40 ครั้ง/นาที	> 39.0 °C
3 - 8 ปี	> 140 ครั้ง/นาที	> 30 ครั้ง/นาที	> 39.0 °C
8-14 ปี	> 100 ครั้ง/นาที	> 20 ครั้ง/นาที	> 39.0 °C
หรือ SpO ₂ < 92% (Room air)			

**กรณีเด็กอายุ < 5 ปี มีไข้ไม่ถึงเกณฑ์แต่มีประวัติเดย์ซัมมาเก่อน ให้ส่งเข้าห้อง ER หากไข้สูงคงตัวกว่า 38 °C นำส่ง OPD ได้

16. หญิงตั้งครรภ์ : เด็กไม่เดินหรือเดินน้อยลง มีเลือดออกทางช่องคลอด เหนื่อย เพลีย

17. หญิงตั้งครรภ์ วัด BP ครั้งที่ 2 พบ BP > 140/90 mmHg

อาการเพิ่มเติม /พัฒนาการ อื่น ๆ ระบุ

ลงชื่อพยาบาลผู้คัดกรอง _____ หน่วยงาน _____ เวลา _____

ประเมินผลการคัดกรอง

☐ เหมาะสม	☐ ไม่เหมาะสม เพรา...
----------------------------------	---

ลงชื่อพยาบาล ER _____ เวลา _____

